

3. MEDNARODNA KONFERENCA: VZGOJA ZA LJUBEZEN DO DOMOVINE IN DRŽAVE ODGOVORNO OHRANJAJMO SLOVENSKO IDENTITETO

V Društvu katoliških pedagogov Slovenije smo letos že tretje leto zapored pripravili konferenco Vzgoja za ljubezen do domovine in države. Letošnji naslov nam je narekovalo vprašanje o naši narodni identiteti. Nanj smo želeli odgovoriti ob 30 letnici samostojnosti Slovenije. Za odgovor na vprašanje smo se ozrli po domovini, v zamejstvo ter med slovenske izseljence v Argentini in po nekaterih evropskih državah.

Konferenco smo želeli izvesti v OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu, zaradi epidemije pa se je odvila preko spleta. Tako se je v soboto, 20. novembra 2021, pred ekrani povežalo okrog 130 udeležencev iz devetih držav: Argentine, Avstrije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Švedske in iz Slovenije.

Zdravica ob začetku je zazvenela v izvedbi priznanega glasbenega interpreta **Marcosa Finka**. Pozdrav ravnateljice OŠ **Sonje Jozelj**, ki je bila pripravljena sprejeti gostovanje konference, je izražal dobrodošlico vsem, ki vzgajamo, izobražujemo in delujemo iz korenin in za korenine slovenstva. Vesela je odločitve, da se konferenca izvede na obrobju Slovenije, kjer je narodna zavest bolj izpostavljena čezmejnemu vplivu in zato trdnjša. Tudi župan občine Loška dolina **Janez Komidar** je v svojem pozdravu izrazil hvaležnost, da se konferenca odvija z njihovim sodelovanjem. Povedal je, koliko možnosti, pa tudi potrebe po dejanjih domoljubja se lahko izraža v skupnosti ob mejah naše domovine. Slišali smo, da vsak novorojenec v občini dobi slovensko zastavo, kar morda kliče k posnemanju!

Nagovor ministrice **dr. Simone Kustec** je zvenel kot spoštovanje naših prizadevanj in kot zaveza, da bo podpirala programe spodbujanja domoljubja. »Da bo domoljubje postalo način življenja« in ne vrsta dejavnosti na področjih vzgoje in izobraževanja.

Predsednik Državnega sveta RS **Alojz Kovšca** naše konference spremlja že vsa tri leta. Tudi letos je kar s predavanjem pozdravil vse sodelujoče. »Imeti rad svojo domovino, svojo državo, svoj dom in družino, svoje sodržavljanke, lahko pokažemo na veliko plemenitih in pravih načinov. Mednje sodijo tudi predstavitve izvornih dobrih praks v procesu domovinske in državljske vzgoje v vrtcih, šolah, na javnih prireditvah in drugih zunajšolskih dogodkih. Zato sem vesel, da jih v Društvu katoliških pedagogov Slovenije vztrajno in nesebično prepoznavate ter spodbujate.« Spregovoril je o izzivih ohranjanja dediščine. Temelje za to vidi v ljubezni do domovine, ki se poraja v srcu in se izraža v skrbi za jezik, za sočloveka in za odgovorno delo vsakega posameznika. Izredno pomemben je tudi skrben odnos do priseljencev in skrb za boljšo asimilacijo v številčno majhnem narodu. Zanimiva je njegova primerjava skrbi, ki jo posvečamo ohranjanju bioloških vrst v naravi po eni strani in precej neskrbnemu varovanju identitete naroda, ki je prav tako ogrožena prvina. Posledično je narod lahko izpostavljen usihanju brez temeljite skrbi zanj.

V plenarnem delu smo prisluhnili trem predavanjem. **Dr. Helena Jaklitsch**, ministrica za Slovence po svetu, je spregovorila o zgodovinski poti slovenske identitete. Povzela je, da je po vseh preizkušnjah in potrditvi naše vrednosti zdaj čas, da se nehamo sramovati svojih čustev do domovine in svoje istovetnosti. Meni, da bi jo lahko živeli in izražali enako ponosno kot naši zdomci. Če moramo ohranjati medsebojne človeške odnose, moramo enako zavestno gojiti in vzdrževati tudi ljubezen do svoje mlade domovine.

Predavanje poslanke Državnega zbora **Mojce Škrinjar** je pred učitelje postavilo vprašanje o identiteti naroda trideset let po izbojevanju lastni državi. Osredotočila se je na uporabo jezika in na skrb zanj. Opaža, da je položaj slovenščine kot temelja naše nacionalnosti, ogrožen. Jezik je najpomembnejši del identitete naroda, ki mu sledijo tudi druge vrednote: kultura v širšem in ožjem pomenu, znanstveni, umetniški in delovni dosežki, raven demokracije ter svetovljanstvo. Slednje pa izražamo s tem, da cenimo druge kulture. Slovenščina ni drugorazredni jezik, pač pa svetinja, ki jo moramo negovati in ohraniti.

Dr. Stjepan Šterc, predstojnik oddelka za demografijo in hrvaško izseljenstvo na Univerzi v Zagrebu je spregovoril je o težavnem soočanju z izseljevanjem, z domoljubjem in o tem, kakšni so izzivi za ohranjanje narodne identitete na Hrvaškem. Danes je namreč to ena od redkih držav, v kateri imajo več prvotnega prebivalstva v izseljenstvu kot v matični državi. Predstavil je vrsto pobud za ohranjanje kulture in vere države zaradi generacij, ki prihajajo.

V predavanju **Marcosa Finka** smo spoznali življenjsko pot svetovno znanega glasbenika, pevca - bas baritonista. V Argentini je odraščal v družini in skupnosti, polni ljubezni do slovenskega jezika in domače kulture. Prepričan je, da je patriotizem daleč od nacionalizma, saj ima patriotizem močne korenine prav v doživljanju pripadnosti narodu. Meni, da je človek brez zavesti o lastni identiteti kot ladja brez krmila na odprtem morju. Pripadnost je namreč ena od osnovnih človekovih potreb in v argentinski skupnosti so to zavest privzgojili mladim, ki jo danes s svojimi družinami prinašajo v matično domovino.

Dr. Aleš Štrancar je predstavil svojo življenjsko pot uspešnega znanstvenika in poslovnega človeka. Svoje znanje in znanstvene dosežke je vložil v ustanovitev močnega, mednarodno uspešnega biotehnološkega podjetja. Ta danes zaposluje velik del prebivalcev Ajdovščine. Pohvali se tudi s tem, da se mladi znanstveniki iz lokalnega okolja vračajo in delajo doma, četudi se izpopolnjujejo v tujini. S podatki je predstavil, da je mogoče in vredno delati in ustvarjati v svoji domovini po svoji pameti, kljub nešteto pastem in čerem, ki jih kot vernemu domoljubu nastavlja družbena realnost v Sloveniji.

V popoldanskem delu konference se je v trinajstih delovnih skupinah predstavilo po šest referatov. V vsaki skupini sta bila po dva avtorja iz zamejstva ali iz tujine in po štirje iz Slovenije. V referatih naših zdomcev in izseljencev so bile izpostavljene teme zvestobe domovini, jeziku in kulturi. Za vse ljudje črpajo voljo in moč v trdni veri. **Dr. Martin Sušnik** iz Argentine ugotavlja, da sodobni človek nima boljše izbire »kljub nepopularnosti pojma zvestoba«. Nihče ne more pristno napredovati, če ne raste v tem, kar je. Če ne udejanji lastnih možnosti in če samega sebe izda. Nihče ne more biti res svoboden, če ni samemu sebi zvest in to pomeni biti tudi zvest svojim koreninam, v kolikor iz njih žarijo pristne vrednote.«

Slovenski učitelji različnih nivojev in predmetnih področij izobraževanja so v svojih referatih predstavili celo paleto ustvarjalnih pristopov v poučevanju, vzgajanju in prebujanju učencev v njihovi narodni identiteti. Omenim nekaj le nekaj originalnih naslovov: Slovenski tolar in naša identiteta; Spodbujanje ustvarjalnega razmišljanja o domovini pri pouku na daljavo in delavnice za učence v živo; Peter Klepec, Martin Krpan, Kekec ... Slovenski junaki gredo v svet!; S čopičem in trdnim značajem za slovenstvo; Skozi dramsko igro: »Slovenija, moja dežela« pri učencih z motnjami v duševnem razvoju, Nacionalna identiteta skozi prizmo naravoslovja; Kaj imajo skupnega geometrija, geografija in teologija ... Skupina avtorjev Inštituta ASEF za izobraževanje in raziskovanje je predstavila referat z naslovom Produktivna uporaba potenciala Slovencev po svetu za odgovorno ohranjanje slovenske identitete pri mladih.

Vsi prispevki konference so predstavljeni v izredno bogatem zborniku na več kot 600 straneh, ki je dostopen na spletni strani DKPS. Letos smo v okviru konference izvedli tudi prvi nagradni **natečaj »Izdelki starih slovenskih obrti«** in podelili štiri nagrade mentorjem in učencem, ustvarjalcem izdelkov. V program konference smo vpletli tudi slovenske ljudske pesmi v izvedbi Marcosa Finka. S svojimi recitacijami in glasbo pa so sodelovali učenci domače osnovne šole, kar je v dogajanje na spletu vneslo veliko vedrine.

Društvo katoliških pedagogov Slovenije je to konferenco poklonilo domovini za njen 30. rojstni dan. »Zate, Slovenija!«, je zapisano v uvodniku v Zbornik. Iz referatov slovenskih učiteljev žari želja, da bi mlade vzgojili v ljudi, ki bodo ponosni na svojo domovino in ki bodo spoštovali domovino sočloveka. Ljudi, ki bodo svobodno in samozavestno vstopali v druge odnose in v druge kulture. Brez strahu, da bi kaj izgubili in tudi brez občutka, da so vredni več kot drugi. To je pot v sožitje in sobivanje. Prispevek naj zaključi misel iz referata koroškega Slovenca, dr. Miha Vrbinca: »V sebi trdnih značajev drugačnost soljudi ne vrže s tira, marveč jih spodbuja v odkrivanju skupnega, ne da bi zasuli to, kar je posebno.«

Predsednica strokovnega Sveta DKPS Helena Kregar